

KOMMENTARER TIL VEDTEKTENE I NKS

I dette dokument er det kommentert/presisert noen av bestemmelsene i vedtektene av 2024. Dette er for å skape klarhet og forståelse for alle medlemmene, samtidig som man sørger for en ensrettet tolkning av vedtektene.

§ 1-1 Formålsparagraf

NKS har som formål *«å bidra til et trygt, inkluderende og bærekraftig samfunn.»*

«trygt»: NKS vil at alle skal være trygge, dvs. beskyttet fra både fysisk skade, psykisk skade og generell utrygghet. Eks. her er arbeidet med voldsutsatte kvinner og NKS sin deltagelse i totalberedskapen i Norge med rundt 5000 beredskapsfrivillige.

«inkluderende»: NKS jobber for et samfunn der alle mennesker skal ha de samme rettighetene uavhengig av hvem de er, hva de tror på eller hvem de elsker. Derfor er det også bestemt at *«Organisasjonen er partipolitisk uavhengig og livssynsnøytral.»*

«bærekraftig»: NKS jobber for å oppfylle behovene til mennesker som lever nå uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov.

«Medlemmene aktiviseres til frivillig innsats i samsvar med foreningens strategiske hovedmål med spesielt fokus på kvinners livsløp.»

«Frivillig innsats»: NKS er helt avhengig av de mange fine medlemmene som bidrar med ulønnet arbeid til beste for alle.

«Kvinnens livsløp». NKS vil være en organisasjon som er med kvinner fra fødsel til død. NKS hadde sin opprinnelse i 1896, hvor for eksempel stemmerett for kvinner var en av kampsakene. De siste tiårene har generell kvinnehelse og voldsutsatte kvinner vært satsningsområder. NKS engasjeres ofte på områder hvor det er en mangel i det offentlige tilbudet.

§ 1-3 Oppdrag ved en eventuell krise

«NKS er en del av den nasjonale innsatsen for samfunnssikkerhet og beredskap.»

Dette er en del av NKS sitt arbeid for et «trygt» samfunn, jf. kommentarer til § 1-1 for mer om dette. For eksempel ga NKS betydelig støtte under pandemien rundt vaksinerings av Norges befolkning.

§ 2-6 Lederverv i organisasjonen

Dette er en bestemmelse som er laget for å unngå at man har flere roller- hvor det kan oppstå motstridende interesser- eller hvor man har behov for en ny

vurdering/en kontrollfunksjon i forhold til et lavere eller høyere ledd i organisasjonen.

Bestemmelsen er formulert slik at hovedregelen er et forbud mot å ha flere lederverv. Så har man definert lederverv til å bety: «*lokalforeningsleder, fylkesleder og alle verv i sentralstyret*». Man kan i utgangspunktet kun inneha én av de tre posisjonene som er nevnt.

I opprinnelig forslag til vedtektsendring for landsmøtet, hadde man en senere presisering i bestemmelsen: «*Det er anledning til å ha andre styreverv i lokalforening og fylke enn leder og verv i sentralstyret samtidig.*» Dette forslaget ble ikke vedtatt. I stedet vedtok man følgende ordlyd: «*Det er anledning til å ha styreverv i lokalforening og verv i sentralstyret samtidig.*» Dette blir da både en presisering (styret i lokalforeningen) og et unntak (også lokalforeningsleder) fra hovedregelen. En ren språklig fortolkning av ordet «styreverv» må her forstås som hele styret. Det vil da si at man likevel kan være styreleder i lokalforeningen og sitte i sentralstyret.

Det er ikke presisert at man kan være fylkesleder samtidig som man sitter i sentralstyret, så disse ledervervene kan ikke kombineres. Derimot er ikke andre styremedlemmer i fylkestyret nevnt som lederverv, og man kan derfor inneha disse samtidig som man sitter i sentralstyret. De posisjonene som ikke er nevnt, er i utgangspunktet ikke omfattet av forbudet mot flere lederverv. Landsstyret og arbeidsutvalget, samt de andre styrevervene i fylkesforeningene og lokalforeningene er ikke nevnt som lederverv, slik at disse kan kombineres seg imellom - og med ett av dem som er nevnt som lederverv. Ref. andre setning i bestemmelsen.

Om det forekommer behandling av saker der medlem av AU samtidig sitter i lokal- eller fylkesforeninger må vedkommende melde seg inhabil i den saken på ordinær måte.

I bestemmelsen er det spesifikt nevnt at man kan sitte i styret i en forening og ha et styreverv i en virksomhet eid av foreningen. Verv i komiteer kan man også ha fritt ved siden av andre verv i NKS.

Siste setning: *Det er anledning til å ha styreverv i lokalforening og verv i sentralstyret samtidig* skal forstås som hele styret inkludert lokalforeningsleder.

Konklusjonen er at følgende verv **ikke** kan innehas samtidig:

Lokalforeningsleder og fylkesleder

Fylkesleder og alle verv i sentralstyret

2-8 Digitale møter

I vår digitale verden er det viktig å akseptere at avholdelse av møter digitalt kan være hensiktsmessig både grunnet effektivitet og geografiske avstander (man har for eksempel behov for å ha med en ekstern ressurs, eller medlemmer av styret er på reise/har flyttet). Videre er avholdelse av møter digitalt en fornuftig løsning når en sak haster såpass at fysisk oppmøte fra alle er vanskelig.

§ 11-3 Bevilgninger

Hva som utgjør større bevilgninger er ikke definert, men her må man ta utgangspunkt i fylkesforeningen sin økonomiske situasjon (kapital/eiendeler).

§ 11-4 Omdisponering av fast eiendom

Med omdisponering av eiendom menes all overføring (salg, gavesalg, gaver) av eiendom uavhengig av eiendommens størrelse, innebemannet pantsettelse og bruksendring av eiendom. Omdisponering av fast eiendom, som er eid av fylkesforeningen, datterselskap eller der fylkesforeningen oppnevner styre til stiftelse, skal alltid behandles av fylkesårsmøtet og deretter sentralstyrets arbeidsutvalg før saken sluttbehandles på fylkesårsmøte. Av og til har saken en såpass hast, at det er upraktisk å følge de ordinære møtene i de forskjellige organene. Da må en be om ekstraordinære møter, som også kan tas digitalt om nødvendig, for avgjørelse av spørsmålet, jf §§ 2-8 og 13-5.

§ 12-6 Innsyn i protokoll

Åpenhet er viktig i en organisasjon som baserer seg på lyst og frivillighet. Åpenhet er en styrke, og alle medlemmene har derfor krav på å innsyn i protokoll fra fylkesstyremøter og fylkesårsmøter. Innsynskrav kan fremsettes både muntlig og skriftlig – det er ingen bestemte formkrav, og en trenger heller ikke å oppgi hvorfor en ber om innsyn.

I bestemmelsen er det nevnt at innsyn gis i den form styret bestemmer, men det vil sjelden være grunn til å ikke oversende referatet fra møtet i sin helhet. Er det bedt om innsyn i en bestemt sak, kan man begrense oversendelsen til å gjelde den aktuelle saken.

Det er ikke gitt adgang til innsyn i andre saksdokumenter enn selve protokollene.

15-2 Lokalforeningens midler

NKS har eksistert siden 1896. Alle ledd i NKS er forpliktet til å arbeide i henhold til organisasjonens vedtekter, strategiske plan og de vedtak som er fattet av styrende organer.

Det er mange som opp gjennom årene har gitt midler og arbeidsinnsats i tiltro til at alt blir benyttet til et trygt, inkluderende og bærekraftig samfunn med spesielt fokus på kvinners livsløp.

Lokalforeningen er selv ansvarlig for egen drift, men under spesielle forhold kan fylkes- og sentralstyrets arbeidsutvalg gripe inn overfor en lokalforenings økonomiske forhold. Dette vil typisk være tilfeller hvor en forening får varslings saker på seg vedrørende økonomisk mislighold (for eksempel underslag) eller der foreningen ikke forholder seg til vedtektene.

Av og til kan det være fristende for en forening å bidra til gode formål, som ikke er en del av NKS sitt formål, for eksempel gi støtte til en konfirmasjonsleir. Det er ikke tillatt. Man kan finne andre måter å støtte på- som for eksempel å engasjere en gruppe til å utføre nødvendig arbeid for foreningen, og lønne de for dette arbeidet. Man kan også bidra til andre gode formål som privatperson (utenfor NKS sitt system).

§ 15-3 Bevilgninger

Dette er tilsvarende bestemmelse som man har for bevilgninger til fylkesforeningen (jf. § 11-3). Hva som utgjør større bevilgninger er ikke definert, men her må man ta utgangspunkt i foreningen sin økonomiske situasjon (kapital/eiendeler).

§ 15-4 Omdisponering av eiendom

Med omdisponering av eiendom menes all overføring (salg, gavesalg, gaver) av eiendom uavhengig av eiendommens størrelse, innebefattet pantsettelse og bruksendring av eiendom. Omdisponering av fast eiendom eid av lokalforeningen, datterselskap eller foreningen oppnevner styre til stiftelse, skal alltid behandles av årsmøtet i lokalforeningen, deretter fylkesstyret og sentralstyrets arbeidsutvalg før saken sluttbehandles på årsmøte i lokalforeningen. Av og til har saken en såpass hast, at det er upraktisk å følge de ordinære møtene i de forskjellige organene. Da må en be om ekstraordinære møter (som også kan tas digitalt om nødvendig) for avgjørelse av spørsmålet, jf. §§ 2-8 og 17-5.

§ 16-4 Styrets oppgaver

Kommentar til bokstav B: Det vil særlig være behov for utsatt frist for de foreningene som eier virksomhet (hvor regnskapene gjerne ikke er ferdigstilt før i mai), men det kan også være andre grunner til at man ikke får levert innen fristen. Det står i bestemmelsen at man skal sende søknad om utsatt frist til generalsekretæren via fylkesleder. Her er det ønskelig at man sender søknad direkte til generalsekretæren med fylkesleder i kopi.

§ 16-5 Innsyn i protokoll

Åpenhet er viktig i en organisasjon som baserer seg på lyst og frivillighet. Åpenhet er en styrke, og alle medlemmene har derfor krav på å innsyn i protokoll fra styremøter og årsmøter. Innsynskrav kan fremsettes både muntlig og skriftlig – det er ingen bestemte formkrav, og en trenger heller ikke å oppgi hvorfor en ber om innsyn.

I bestemmelsen er det nevnt at innsyn gis i den form styret bestemmer, men det vil sjelden være grunn til å ikke oversende referatet fra møtet i sin helhet. Er det bedt om innsyn i en bestemt sak, kan man begrense oversendelsen til å gjelde den aktuelle saken.

Det er ikke gitt adgang til innsyn i andre saksdokumenter enn selve protokollene.

§ 22 Habilitet i enkeltsaker

Inhabilitet betyr at en person ikke kan behandle en sak på grunn av sin tilknytning til saken eller personer som vil kunne bli berørt av sakens utfall. Den inhabile kan verken medvirke ved utredningen, ved vurderingen av saken eller treffe avgjørelse i saken. Å være inhabil betyr ikke at man bebreides for noe. Habilitetsregler er til for å forhindre favorisering/diskriminering. Man beskyttes også mot faren for i sin bestrebelse i å opptre korrekt «overkompenserer» ved å behandle sine venner for strengt og sine uvenner for mildt.

Er man part i en sak eller får betydelige fordeler/ulempes ved et saksutfall, vil man alltid være inhabil. Det samme gjelder der en av ens nærstående er part/får betydelige fordeler/ulempes ved en avgjørelse. Nærstående omfatter slektskap i form av oldeforeldre, besteforeldre, foreldre, barn, barnebarn, oldebarn og søsken. Nærstående omfatter også de du er i et kjæresteforhold/samboerskap/forlovet med/ gift med, samt sviger-bror/søster og svigerforeldre. Ekteskap vil også medføre inhabilitet etter skilsmisse/den enes død.

Den som er leder for eller har en ledende stilling i et selskap/forening/stiftelse, eller er medlem av styret/bedriftsforsamlingen til en part i en sak (eller til noen som får betydelige fordeler/ulempes ved saksutfallet) vil også være inhabil.

Andre personer må man ta en konkret vurdering av nærheten til (jf. bestemmelsens ordlyd «*om det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommende styremedlems upartiskhet*»), som for eksempel om man har et spesielt nært vennskap eller spesielt voldsomt uvennskap til noen. Man kan også være spesielt nærme andre slektninger enn de som er nevnt ovenfor- for eksempel en nevø.

Er man i tvil om egen habilitet, kan konsernadvokaten og generalsekretæren i NKS bistå i vurderingen.

§ 23 Valgbarhet til verv

Denne bestemmelsen er utformet med sikte på å ivareta kontrollfunksjonen (sørge for en reell flerbehandling av de sakene som krever dette) og hindre interessekonflikt i ulike verv en person kan inneha. For eksempel vil du ikke kunne

være styreleder for både eierforening og underlagt virksomhet (eks. ikke være styreleder for et av våre sykehus og samtidig være styreleder i eierforening)

Gol, den 01.12.2024

Elisabeth Njosen

Advokat